

Hajaasustuse
programmi
taotlusvoor avanes
1. veebruaril

UURI JÄRGI LK 2

Persoon:
TRIINU PERTELS —
„Liikumine looduses
on minu eluviis!“

LOE LÄHEMALT LK 4

Tartumaa
Loometalgud
tulevad taas

LOE LÄHEMALT LK 6

toimetuse veerg

Veebruar on Eesti Vabariigi sünnipäevakuu ning sel aastal möödub Vabariigi väljakuulutamise juba 103 aastat.

1918. aasta 24. veebruaril avaldati Tallinnas „Manifest kõigile Eestimaa rahvastele“, milles kuulutati välja sõltumatu ja demokraatlik Eesti Vabariik. 24. veebruari kui Eesti rahvuspäeva ja iseseisvuspäeva tähistati esimest korda juba 1919. aastal, kui sõda Punaarmeeaga veel käis.

Ajaloolistest dokumentidest võime saada infot, kuidas tähistati riigi iseseisvuspäeva siis, kui riigi rajamise valud ja vaevad olid värskest meeles. Läbi kogu sõjaeelse aja oli Eesti iseseisvuspäeval üks tõmbenumbreid hoonete valgustamine. Eelmise sajandi 20-ndatel aastatel oli pimedal talveajal linna valgustamine aga veel midagi täiesti uut. Vanadelt Tartu linnas toimunud aastapäevapildidelt võib näha, et hooned olid kaunistatud vanikutega, peeti aktusi ning esinesid orkestrid.

Nüüd algavad iseseisvuspäeva sündmused tavakohaselt sinimustvalge piduliku heiskamisega Pika Hermannini torni. Samasugune traditsioon on paljudes peredes, ikka päikesetõusuga koos minnakse õue ja heisatakse koduhoovis trikoloor. See moment on alati nii pidulik ja ülev, et meenuvad ajad, kuidas me ennast vabaks laulsime ning üle huulte veerevad laulusõnad „Eestlane olla on uhke ja hää...“.

Koroonaviiruse levik jätab ära sellel aastal iseseisvuspäeva presidenditraditsioonilise vastuvõtu ja kaitseväe paraadi. Kuid vastuvõtu asemel võib vaadata tele-eetrist eriprogrammi, mille osaks on muuhulgas ka tavaks saanud kontsertetendus ja riigipea kõne.

Hakkame meiega taas sätima, sellel sünnipäeval sootuks arvutitest või nutiseadmetest otseülekanne vaatama. Nõo vallas toimuv Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamise sündmus kolib veebikeskkonda, ikka seetõttu, et võimalikult palju soovijaid saaksid osa pidupäevast sündmusest.

Ilusat kodumaa sünnipäeva!

Nõo Valla Lehe toimetus

Eesti Vabariik 103

"Vabariigi ehitamise talgud"

22. veebruaril kell 19.00

otseülekanne nvv.ee

Aasta Tegu ja Aasta Tegija väljakuulutamine

Nõos allkirjastati kultuuripealinna leping tähtede lähedal

Vasakult: SA Tartu 2024 juht Priit Mikk, SA Tartu 2024 nõukogu esimees ja Tartu linnaape Urmas Klaas ja Nõo vallavanem Rain Sangernebo koostöölepingut allkirjastamas. Foto: MANA KAASIK

27. jaanuaril allkirjastasid Nõo vallavanem Rain Sangernebo, SA Tartu 2024 juht Priit Mikk ning SA Tartu 2024 nõukogu esimees ja Tartu linnaape Urmas Klaas koostöölepingu, mille alusel valmistatakse ette ja viiakse ellu Euroopa suursündmus – Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024.

Sündmuse läbiviimise paigas sai valitud Tõravere ja leping allkirjastati Tartu Observatooriumi peahoone juures. Miks siin? Aga kus siis veel? Kõlavad ju Nõo valla loosunglausedki — „Nõos näed tähti“ ja „Tähesäras Nõo“, samuti on nõokate seast sircunud mitmedki tuntud tähed.

Nõo vallavanem Rain Sangernebo rõhutas Tõravere kandi olulist kultuuriliselt tuntud paigana. „Siinset kanti on ka Eesti rahvuseeposes kirjeldatud kohana, kus Kalevipoeg Elva jõel koletisega võitles, aga ka üle tee asuval Vapramäe lael pidasid meie esivanemad jaanikuid ja laulupidusid. Nõo valla Valguse festival, mis on paljude inimeste südames koha võitnud, sai kuus aastat tagasi alguse Tõraverele.“

Vallavanem kinnitas meie inimeste valmisolekut, andmaks oma vääriline panus Tartu linna kultuuripealinnaks olemisse, kiites unikaalset võimalust koostöös Tartu ja teiste Lõuna-Eesti omavalitsustega näidata kogu maailmale, et Eesti Vabariigi põhiseaduses

se sisse kirjutatud kultuuriteema rõhutamine on põhjendatud.

„Euroopa kultuuripealinn on Tartu ja Lõuna-Eesti suurim valdkondadeülene koostöö. Olen uhke, et oleme kokku leppinud tees, mis meid rahvusvahelise suursündmuseni viib,“ ütles Tartu linnaape ja SA Tartu 2024 nõukogu esimees Urmas Klaas. „Koostööleping annab meile tugeva aluse, et korraldada ühiselt Eesti 2024. aasta tippsündmus, mille edukast ja silmapaistvast teostumisest võibab nii meie regioon kui terve riik.“

„SA Tartu 2024 jaoks on väga oluline, et Tartu linnaga koos kandideerisid Euroopa kultuuripealinnatitle ja võitsid tiitli ka Lõuna-Eesti omavalitsused, sest niiviisi loob meelde jääva Euroopa kultuuripealinnatitle programmi üheskoos lausa veerand Eestit,“ ütles SA Tartu 2024 juhatuse liige Priit Mikk. „Tunnustan iga koostööpartnerit eraldi ja kõiki ühiselt koos, kes on panustanud koostöölepingu ettevalmistamisse.“

Koostöölepingus on kirjeldatud Euroopa kultuuripealinnatitle regionaalse programmi loomise, turundamise ja rahastamise alus- ja toetuste ning see käivitab Euroopa kultuuripealinnatitle põhjaliku ettevalmistamise ja elluviimise Lõuna-Eestis.

Lisaks suursündmuse edukale elluviimisele toetab koostööleping pikaajaliste positiivsete

Sündmuse jaoks loodud videolavastust sai nautida Tartu Observatooriumi peakuse ette paigaldatud digiekraanilt. Foto: LIIA SIREL

mõjude saavutamist Lõuna-Eesti kultuuris ja majanduselus.

Lõuna-Eesti on liikunud Euroopa kultuuripealinnatitle poole samm-sammult ühiselt nõu pidades. Juba 2018. aasta jaanuaris otsustasid Tartus kohtunud omavalitsusjuhid, et 2024. aasta Euroopa kultuuripealinnatitle konkursil kandideeritakse tiitlit ühiselt. Aasta hiljem, konkursi lõppvoorust sõlmisid Tartu linna ja 19 Lõuna-Eesti omavalitsuse juhid Eesti kõrgeimas tipus, Suure Munamäe tornis ühiste kavatsuste kinnituseks hea tahte koostööleppes. Pikaajalise koostöölepingu ettevalmistamine algas pärast seda, kui rahvusvaheline sõltumatu ekspertkomisjon nimetas tunamullu augustis 2024. aasta Euroopa kultuuripealinnatitle Tartu koos Lõuna-Eestiga.

Euroopa kultuuripealinnatitle ettevalmistusi ja elluviimist koordineerib Tartu linna asutatud sihtasutus Tartu 2024. Sihtasutuse töö kultuuripealinnatitle ametliku programmi, turunduse jm elluviimiseks lähtub Tartu 2024 kandidatuuri- raamatust ja loovkonseptisioonist Ellujäämise Kunstid.

Loe ka lk 5, mida arvavad Tõravere lasteaia Tõruse lapsed kultuuripealinnast.

LIIA SIREL

avalike suhete spetsialist

ANNE LAANEOTS

SA Tartu 2024 regionaalne koordinaator

vallavolikogus

Nõo Vallavolikogu istung toimus 21. jaanuaril.

1. Nõo valla 2021. aasta eelarve esimene lugemine.

Eelarvekomisjoni esimees Mart Raudsaar ja finantsjuht Pille Sügis andis lühikese ülevaate 2021. aasta eelarvest.

Majanduse arengu prognoosimine on praegu keeruline, kuna on teadmata, milliseks kujuneb COVID-19 mõju. 2021. aasta eelarve põhitegevuse tulude plaani koostamisel jälgitakse jooksvalt Rahandusministeeriumi prognoose omavalitsustele olulistest küsimustes.

Aasta lõpul korraldatud elanike kampaaniaga tuli valda juurde 99 inimest. 2020. aastaga võrreldes on elanike arv kasvanud 29 inimese võrra, käesoleva aasta alguseks oli vallas 4345 elanikku.

Võrreldes 2020. aastaga on 2021. aasta eelarve kogumaht 10% võrra väiksem, vähenenud on maksumaksjate arv ja suurenenud töötute hulk.

2020. aastal eraldas riik Nõo vallale uuteks investeeringuteks toetust summas 370 000 eurot, millest 110 190 eurot kasutati 2020. aastal ja 259 809 eurot jääb 2021. aastasse.

On eraldatud ka riigieelarveline toetus 5000 eurot lipuväljaku väljaehitamiseks.

Riik on eraldanud raha projektidele „Puuetega inimeste eluaseme füüsilise kohandamine“, mille käigus tehti 2020. aastal kohandustöid viies kodus, ja „500 kodu tuleohutuks“, mille raames ehitati uued küttekolded kahes kodus. Nn katuseraha projektist eraldati vallale 5000 eurot, mille eest paigaldati 38 kodusse vingugaasiandurit ja telliti korstnapühkimisteenust ning teostati pisiremonttöid 15 kodus.

Tuleb alustada Kivilinna platsi rekonstrueerimise hanke ettevalmistamisega, selle ehitamiseks on eelarvesse kavandatud 410 000 eurot.

2021. aastal on kavas võtta laenu summas 600 000 eurot. Valla laenukohustused moodustavad 2021. aasta lõpuks 55,9% põhitegevuse tuludest.

Pärast vastuseid volikogu liikmete esitatud küsimustele otsustati eelarve I lugemine lõppenuks lugeda.

2. Katastriüksuse omandamine (Vapra jalgteede katastriüksus).

Ehitus- ja majandusosakonna juhataja Sven Tarto andis selgitusi Vapra jalgteede katastriüksuse kohta.

Vissi külas asuv Vapra tee kinnisasi on koormatud isikliku kasutusõigusega Nõo valla kasuks kinnisasjale jääva kergliiklustee osas. Detailplaneeringu kohaselt on kergliiklustee alla jäävast osast moodustatud eraldi Vapra jalgteede katastriüksus pindalaga 180 m². Omanikud on teinud vallavalitsusele ettepaneku katastriüksuse tasuta võõrandamiseks Nõo vallale. Katastriüksuse omandamisega seotud kulud kannab vald.

Volikogu otsustas, et tuleb omandada Vissi külas asuv Vapra jalgteede katastriüksus.

3. Vallavalitsuse ja volikogu juhatuse informatsioon.

Vallavanem Rain Sangernebo rääkis, et elanikud on avaldanud rahulolematust teede hooldustööde teostamisega. Paraku traktorid igale poole korraga lund lükkama lihtsalt ei jõua. Mõned elanikud ei olnud ka rahul, et kergliiklusteele puistati libeduse tõrjeks killustikku, kuna see takistab kelgu kasutamist.

Talv on olnud talispordi harrastajatele rõõmu pakkuv ja nii Nõos kui Tõraveres on suusarajad ning Nõo alevikus koolimaja juures ka kolm liuvälja. Valmimas on hankedokumendid põhikooli I korruse rekonstrueerimiseks.

Nõo Spordihoonele tekitatud kahjude likvideerimine on väga keeruline, kuna on vaja kõrvaldada põranda alla kogunenud niiskus. Hoonele tekitatud kahju suuruseks on üle 50 000 euro.

Paljud elanikud ei ole rahul Nõo postipunkti lahtiolekuagadega, kuna see on avatud vaid mõni tund päevas ja tööil käiv inimene ei saa praegu seda teenust kasutada.

Soovitame elanikel pöörduda selle murega otse Omniva poole ja mida rohkem on inimestepoolseid ettepanekuid, seda suurem on ka lootus, et lahtioleku aega muudetakse kasvõi ühel päeval nädalas.

Järgmine volikogu istung on 18. veebruaril.

Kuna koroonaviiruse levik on üle Eesti laialdane ja intensiivne, siis palume elanikel jätkuvalt olla ettevaatlikud!

JÄÄTMEJAAM

Selli tn 19, Tartu, avatud E–R 10–18 ja L–P 10–16

Tartu linnas Selli tn 19 asuvas jäätmejaamas võetakse **Nõo valla elanikelt tasuta vastu ohtlike jäätmeid** (akud, patareid, värvi- ja ravimijäätmed, päevavalguslambid jms), **suurjäätmeid, elektroonika-jäätmeid** (külmikud, telerid jms), **vanametalli, vanapaberit, plasti, pakendijäätmeid, töötlemata puitu, tekstiili**.

Tasu eest võetakse elanikelt vastu:

- ◆ biolagunevaid aiapäätmeid (12 €/t),
- ◆ ehitusjäätmeid ja klaasi (81,60 €/t),
- ◆ bioloogiliselt mittelagunevaid aia- ja haljastusjäätmeid (48 €/t)
- ◆ eterniiti (81,60 €/t).

Täiendav info jäätmejaama telefonil 738 6700 või 524 1544.

Nõo vallavalitsuses toimub vastuvõtt ainult eelneval kokkuleppel vastava valdkonna spetsialistiga

Kantslei	745 5108	513 9123
Vallavanem	503 8082	
Vallasekretär	745 5303	505 6439
Sekretär-registripidaja	745 5335	513 9123
Sotsiaalosakonna juhataja	745 5475	505 6437
Sotsiaaltööspetsialist	745 5004	525 8716
Lastekaitsepspetsialist	742 6144	5341 5700
Avalike suhete spetsialist	745 5005	5191 4119
Ehitus- ja majandusosakonna juhataja	745 5332	505 1067
Keskonnaspetsialist	745 5332	5343 3648
Ehitusspetsialist	745 5504	534 05828
Arenguspetsialist	745 5434	533 24845
Maaspetsialist	745 5434	
Haridus- ja kultuuri osakonna juhataja	748 0639	524 2627
Finantsjuht	745 5002	513 9146
Finantsosakond	745 5360,	745 5003

Vallavalitsuse üldmeilid: vald@nvv.ee või kantslei@nvv.ee

vallavalitsuses

Vallavalitsuse tegevusest jaanuarikuul

Vallavalitsus korraldas jaanuarikuus viis istungit.

Istungite protokollid ja avalikustamisele kuuluvad korraldused on avatavad Nõo valla veebilehel aadressiga www.nvv.ee.

Sotsiaalküsimustes otsustati

— osaleda Päästeameti projektis „Kodud tuleohutuks 2021“. Hetkel käib taotluste hindamine;

— selgitada välja Tartumaa Ühistranspordikeskuse poolt pakutava sotsiaaltransporditeenuse osutamise tingimused.

Finantsküsimustes otsustati

— suunata Nõo valla 2021. aasta eelarve eelarvekomisjoni ja esimesele lugemisele Nõo Vallavolikogus;

— vähendada ja suurendada 2020. aasta eelarves kulusid alaeelarvete siseselt;

— eraldada Nõo valla 2020. aasta eelarve reservfondist:

* 850 eurot Nõo raamatukogu majandamiskulude suurendamiseks — valgustuse uuendamine ja prügivedu panipaigast,

* 2000 eurot Nõo päevakeskuse majandamiskulude suurendamiseks — päevakeskuse juures (Nõo alevik Tartu tn 20) parkimisplatsi ehituseks,

* 100 eurot Nõo kiriku majandamiskulude suurendamiseks — haljasalade hooldamine kiriku ees,

* 140 eurot Meeri külakeskuse majandamiskulude suurendamiseks — elektrikulud,

* 6000 eurot elamu- ja kommunaalmajanduse majandamiskulude suurendamiseks — Meeri külas Möisa tee 2 katuse renoveerimise maksed vallale kuuluvate korterite eest.

Ehitusküsimustes otsustati

— anda projekteerimistingimused:

* Nõgiaru külas Nõo tn 18 asuvale kinnistule tootmishoone projekteerimiseks,

* Nõo alevikus Raudtee tn 34 asuvale kinnistule külalistemaja projekteerimiseks.

Maaküsimustes otsustati

— määrata:

* Nõo alevikus Liiva tn 56, Nõo alevikus Vana-Nõo tn 15 ja Meeri külas Karulombi katastriüksusel asuvate ehitiste teenindamiseks vajaliku maa suurus, nende maaüksike maksustamishinnad ja nõustuda hoonestusõiguse seadmisega riigimaale,

* Unipiha külas asuvate Unipiha katastriüksuse, Merivee

katastriüksuse ja Muru katastriüksuse osas läbiviidava maakorraldustoimingu (piirimuudatus) käigus tekkivate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed alljärgnevalt:

- Unipiha, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa,

- Merivee, sihtotstarve elamumaa,

- Muru, sihtotstarve maatulundusmaa;

* Tamsa külas asuva Tamsa farm katastriüksuse jagamise käigus tekkivate katastriüksuste nimed ja sihtotstarbed alljärgnevalt:

- Tamsa farm, sihtotstarve tootmismaa,

- Tamsapõllu, sihtotstarve maatulundusmaa,

- Tamsanurme, sihtotstarve maatulundusmaa;

* Illi külas Suure-Pedaja katastriüksusel asuva ehitise aluse ja nende teenindamiseks vajaliku maa suurus,

* Illi külas asuva Suure-Pedaja katastriüksuse sihtotstarbeks elamumaa, ja katastriüksuse maksustamishind. Nõustuda hoonestusõiguse seadmisega riigimaale;

— seada sundvaldus:

* erateele, mis paikneb Voika külas asuval Lokutaja-Andrese kinnisasjal,

* Ketneri külas asuvale Vitipalu tee L6 tee kinnisasjale,

* Nõo alevikus Nõgiaru tänavas asuvale Nõgiaru tänav kinnisasjale.

Keskonnaalastes küsimustes otsustati

— lugeda korraldatud jäätmeveoga mitteliitunud olmejäät-

mete valdaja aadressidelt:

- * Meeri küla, Sepa,
- * Vissi küla, Kuusiku vkt 2,
- * Voika küla, Lepaoja vkt 15;

— kinnitada:

* Hajaasustuse programmi raames eraldatud toetuse kasutamise aruanne projekti „Väike-Remli majapidamise salvkaevu süvendamine“ kohta,

* Hajaasustuse programmi raames teostatud projekti „Metsa ja Metsasalu kinnistu puurkaevu rajamine“ kasutamise aruanne.

Üldküsimustes otsustati

— kuulutada välja konkurss Aasta Tegija ja Aasta Tegu auni-

metuse kandidaatide väljaselgitamiseks;

— reguleerida teenuste osutamist Nõo vallavalitsuse hallatavates asutustes jaanuarikuus seoses vajadusega tõkestada COVID-19 haiguse levikut;

— kinnitada Nõo valla elanikuks registreerimise kampaania tulemused;

— lõpetada Nõo valla munitsipaalomandis oleva ruumi eluruumina kasutamiseks sõlmitud üürileping;

— anda luba Vapramäe-Vellavere-Vitipalu SA-le Nõo vallas, Illi külas, Illipalu metsas loodusmatka korraldamiseks 6. veebruaril 2021 ajavahemikul kell 11.00—15.00.

AIRA LAUL

vallasekretär

Hajaasustuse programm Nõo vallas

Käesoleval aastal on Hajaasustuse programmi taotlusvoor avatud 1. veebruarist kuni 1. aprillini.

Hajaasustuse programmi eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele neis piirkondades.

Programmi raames toetatakse järgmisi valdkondi:

- ◆ veevarustussüsteemid,
- ◆ kanalisatsioonisüsteemid,
- ◆ juurdepääsuteed,
- ◆ autonoomsed elektrisüsteemid (kui ei ole liitunud elektrivõrguga).

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes vastavad järgmistele nõuetele:

- ◆ taotleja elab alaliselt vähemalt 1. jaanuarist 2021 hajaasustusega piirkonnas asuvas majapidamises, millele ta toetust taotleb,
- ◆ taotleja elukoht on vähemalt 1. jaanuarist 2021 ka rahvastikuregistri andmete kohaselt selles

majapidamises, millele ta toetust taotleb,

◆ taotlejal ei tohi olla riiklike või kohalike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.

Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotleja peab vastama taotlejaga samadele nõuetele.

Maksimaalne toetus programmist ühele majapidamisele on 6500 eurot. Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist saadud toetuse summa.

Taotleja ja kaastaotleja oma ja kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt **33 % projekti abikõlblikest kuludest**. Kaastaotleja saab olla juhul, kui rajatakse näiteks veesüsteem (kaev) kahe majapidamise peale.

Töid tohib alustada alles pärast seda, kui toetuse saajaga on sõlmitud toetusleping.

Projekti elluviimine peab olema lõppenud vähemalt taotlus-

HAJAASUSTUSE PROGRAMM

voorule järgneva aasta 31. oktoobriks.

Taotlus koos lisadokumentidega tuleb esitada Nõo vallavalitsusele hiljemalt 1. aprilliks. Juurde tuleb lisada vähemalt kaks võrreldavat hinnapakumist planeeritavatele tööde kohta. Taotlus esitada allkirjastatuna paberil või digitaalselt.

Taotlusvormid ning toetusmeetme info leitav Nõo valla

kodulehelt <https://nvv.kovtp.ee/hajaasustuse-programm> ning Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehelt.

Lisainfo tel 745 5332 või 5343 3648, e-post merike@nvv.ee.

MERIKE KRUUSE

keskkonnaspetsialist

Sotsiaalkindlustusameti Tartu klienditeenindus asub uuel aadressil

Alates 18. jaanuarist asub sotsiaalkindlustusameti Tartu klienditeenindus endises maavalitsuse hoones aadressil Pepleri 35, Tartu linn. Uude majja kolimisega on nüüd ühes asukohas koos ameti töötajad, kes enne asusid mitmel erineval aadressil.

Uues majas on kasutatud erilahendusi, mis muudavad selle ligipääsetavaks erinevate vajadustega inimestele. Nägemispuudega inimestele on pimekirjas majajuht ja taktiilsed juhtteed, kuulmispuudega inimestele on loodud rohkem visuaalseid lahendusi ning paigaldatud silmusvõimendid. Samuti on klienditeeninduses mugav liikuda ratastoolis või mõnd muud abivahendit kasutades.

Uues asukohas jäävad samaks ka teeninduse lahtiolekuajad.

Klientide vastuvõtt toimub:

E 8.30—18.00

T, K, N 8.30—16.30

R 8.30—13.00.

Sotsiaalkindlustusametiga saab suhelda ka e-kanalite kaudu, kasutada e-teenuseid iseteeninduses aadressil iseteenindus.sotsiaalkindlustusamet.ee või riigiportaalis eesti.ee. **Kirjutada võib e-postile info@sotsiaalkindlustusamet.ee või helistada infotelefonile 612 1360.**

(SKA)

pane tähele!

Sotsiaalkindlustusameti Tartu klienditeeninduse ootesaal.

2020 aasta arvudes

01.01.2020.a. oli Nõo vallas elanikke 4316 ja **01.01.2021.a. 4345, seega 29 inimese võrra enam.** Aasta jooksul saabus 238 uut inimest, nendest 60 vastsündinut ning inimesi, kellel puudud rahvastiku registris eelnev elukoht, oli 16. Valt last lahkus erinevatel põhjustel 209 inimest, neist elukohaotsingule 165 ja seoses surmaga 44. Vallasisesed elukohamuutusi tuli ette 49 inimesel. Soomest tuldi 8 juhul ning veel tuli elanikke Hispaaniast, Iirimalt ja Suurbritanniast. Soome registreerisid oma uue elukoha 5 meie elaniku, püsivalt elama lahkuti Rootsi ja Prantsusmaale.

Aasta jooksul sündis Nõo valda 60 last, neist poisse 27 ja tüdrukuid 33. Sündide seas oli üks paar juunis sündinud kaksikuid tüdrukuid – Martha Isabella ja Mary Johanna. Kõige enam sündis lapsi maikuul — 8 last, järgnesid juuni ja juuli, mõlemal kuul sündis 7 last ning märtsis ja septembris 6 last. Harvaesinevad poiste nimed olid seekord Roven, Ronan, Saimon, Lucas, Claus ja Markel. Kahel korral pandi poisilapsele nimeks Rasmus. Tüdrukutele pandi nimedeks Anni-Kalli, Roos, Stella, Miia Rosita, Miia Sirel, Melissa ja Seiliini Sisell, Hanna, Johanna, Emma, Mirtel, Lisette, Getter, Rebeka, Milana, Sofia ja kehal korral Lenna. Registrist kustutati seoses surmaga 44 inimest, kellest mehi oli 26 ja naisi 18. Oktoobrikuul ei surnud ühtegi inimest. Suur surmade arv oli novembris (8), jaanuaris (7) ja juulis (5).

Rahvastiku vanuseline koosseis 01.01.2021 on järgmine:
0–6 aastaseid 376,
7–18 aastaseid 658,
tööealisi 19–64 aastaseid 2581, vanuses 65 ja vanemaid 730.

Registreeri elanikuks
Kutsume sind registreerima vallaelanikuks. Elukoha registreerimine on lihtne. Esita elukohateade e-rahvastikuregistris www.rahvastikuregister.ee, samuti võib pöörduda Nõo vallavalitsuse kantslele poole nii isiklikult, posti

Asula	Elanike arv 01.01.2021
Aiamaa	103
Altmäe	32
Enno	12
Etsaste	49
Illi	191
Järiste	51
Keeri	44
Ketneri	10
Kolga	72
Kääni	44
Laguja	38
Luke	358
Meeri	351
Nõgiaru	263
Nõo	1656
Sassi	41
Tamsa	63
Tõravere	303
Unipiha	81
Uuta	69
Vissi	285
Voika	224
KOV täpsusega*	5
KOKKU	4345

* Elukoht registreeritud omavalitsuse täpsusega

(Voika 23, Nõo alevik) kui ka e-posti teel (mai@nvv.ee).

MAI KIRS
sekretär-registripidaja

uudised ja teated

Erihoolekandeteenuse võimalus kodu lähedal
OÜ Holistica pakub psüühiliste erivajadustega inimestele tuge ja nõu igapäevaeluga toimetulekuks läbi erihoolekandeteenuste osutamise.
Millega tegeleme?
♦ aitame vaba aega planeerida ja leiame huvitavaid tegevusi vaba aja sisustamiseks,
♦ aitame korraldada majapidamist, arutame koos, kuidas raha kasutamist kõige paremini planeerida ja eelarvest kinni pidada, leiame abi kodu korrashoiuks vajalike abiliste ja abivahendite leidmisel,
♦ õpime koos süüa valmistama,
♦ käime koos arsti juures, ametiasutustes asju ajamas,
♦ arutame sinu ja sinu lähedastega muresid ja murekohti,
♦ ... ja palju muud vajalikku ning huvitavat.
Millal kokku saame?
Kohtume vastavalt vajadusele sulle sobivas kohas. Selleks võib olla sinu kodu, muu koht tegevusest lähtuvalt, päevakeskus vms.
Aitame inimesi kes vajavad erinevat tuge ning nõu meditsiini- ja sotsiaalvaldkonnas, igapäevase elu korraldamise ja sisustamisega.
Küsi julgesti lisainfot:
OÜ Holistica tel 517 7384 Karin Aavik.
Nõo valla sotsiaalosakonna juhataja Ene Mölter tel 505 6437.

Päästealast infot saab uuel numbrilt 1247

Alates 21. jaanuarist liikus sarnaselt maantee- ja keskkonnainfo telefonidega ka päästeala infotelefon 1524 riigiinfo telefoni 1247 alla. Uuele numbrile üleminek võtab pisut aega, mistõttu toimivad esialgu mõlemad numbrid paralleelselt. 1524 suletakse lõplikult, kui selle kliendid on 1247 kasutamise omaks võtnud.

Eakatele jätkab õigusnõu andmisega Eesti Pensionäride Ühenduste Liit

Justiitsministeerium toetab Eesti Pensionäride Ühenduste Liitu 10 000 euroga, et nad annaksid eakatele õigusnõu. Justiitsministeeriumi eesmärgiks on tagada eakatele isikutele õigusnõustamine, teavitus ja abistamine igapäevasel ametiasutustega suhtlemisel ning asjaajamisel. Toetatud tegevus alustas 1. veebruaril 2021. Eesti Penisonäride Ühenduste Liit korraldas 2020. aastal kohtumisi õigusnõustamist üle Eesti kümnes erinevas linnas. Kokku osutati õigusabi 848 inimesele 1084 tunni ulatuses. Enim nõu küsiti võlaõiguse ja asjaõiguse valdkondades nii lepingute kui omandi küsimustes. Samuti esitati palju küsimusi pärimise ja perekonnaõiguse valdkonnas. Nõu küsiti ka näiteks pensioni ja ravikindlustusega seotud teemadel ning korteriühistute osas.

Veendu oma aadressi ja postkasti korrektsuses

Selleks, et Eesti Post saaks kõik pakid ja kirjad kohale tuua, peab saadetistel olema märgitud õige ja ajakohane aadress.

Kui aadress on vale, siis võib saadetise õigele aadressile toimetamine olla postikulleri jaoks väga keeruline või lausa võimatu ning saadeti suunatakse tagasi saatjale. Õige aadressi kontrollimine uute tellimuste puhul on eriti oluline, kui teie piirkonnas on hiljuti toimunud aadresside muutmine või määramine kohaliku omavalitsuse poolt.

Samuti on saadetiste kohaletoimetamisel oluline, et kliendi postkast oleks õigesti märgistatud, hõlpsasti leitav ning heas seisukorras. Eestis on ligikaudu 600 000 postkasti, mille hulgas paljud ei vasta nõuetele või on õigesti märgistamata ja teevad kirjakandja töö raskeks ja ajakulukaks.

Korrektne postkast, mis on ka

Foto: OMNIVA

hästi märgistatud teeb kirjakandja töö lihtsamaks ja aitab tellitud saadetistel postkasti kiiremini jõuda. Postkasti asukoha juures peaks jälgima, et sellele oleks tagatud aastaringne ligipääs ja et tee postkastini ning postkasti alune oleks takistustest vaba (lumi, jää, jalgrattad, lapsevankrid, suusad jne).

Oluline on ka, et postkast ning maja oleks korralikult nime või numbriga tähistatud, sest tähistamata postkasti ei pruugi oodatud saadetised kohale jõuda. Õige postkast on tähistatud maja numbri ja tänava nimega või talu nimega või korteri numbriga. Samuti peaks postkast olema lukustatav, ilmastikukindel ja piisa-

Riskirühmade vaktsineerimisega on plaanis alustada veebruaris

Sotsiaalministeerium uuendas koostöös COVID-19 vaktsineerimise juhtühma ja riikliku immunoprotokollaktika ekspertkomisjoniga Eesti COVID-19 vaktsineerimise plaani. Uuendatud plaanis on täpsemalt määratletud COVID-19 riskirühmad, kellele tuleb vaktsineerimist võimaldada esmajärjekorras. Riskirühmade vaktsineerimisega perearstikeskustes on kavas alustada veebruaris.

Riskirühma inimesed on omakorda jagatud vastavalt riski tõsisele väiksematesse gruppidesse. Kõige esimesena kutsutakse vaktsineerima üle 80-aastaseid Eesti elanikke. Nendele järgnevad vanemad kui 70-aastased, kellel esinevad haigused ja seisundid, mille tõttu on neil risk haigust väga raskelt põdeda ning vajada haiglaravi. Ülejäänud riskirühma moodustavad peamiselt teatud kaasuvaid haiguseid põdevad inimesed ja kõik üle 70-aastased inimesed, olenemata kaasuvate haiguste olemasolust.

„Riskirühmade vaktsineerimise järjestus on seatud vastavalt COVID-19 haigestumise raskuse riskile, et võimaldada esmajärjekorras vaktsineerimist kõrge riskiga inimestele, ennetada rasket haigestumist ja suremust ning vältida tervishoiusüsteemi ülekoormust,” ütles sotsiaalministeeriumi asekanstler Maris Jesse.

Haigekassa esmatasandi osakonna juhi Külli Friedemanni sõnul tehakse praegu riskirühma vaktsineerimise alguseks ettevalmistusi ning algusaeg selgub lähinädalatel. „Kui aeg käes, edastame riskirühma kuuluvatele inimestele teavituse eesti.ee e-posti aadressile ning perearstikeskustest hakatakse nende järkjärgult ühendust võtma,” ütles Külli Friedemann. „Viiruse leviku peatamiseks ja kõige haavatavama elanike grupi kaitseks on äärmiselt oluline vaktsineerida võimalikult suur osa riskigrupi kuuluvatest inimestest.”

Riskirühma kuuluvate inimeste nimekirjad on koostatud haigekassa andmete põhjal, võttes aluseks Eesti Perearstide Seltsi ja immunoprofülaktika ekspertkomisjoniga koostöös kindlaks määratud seisundid. Nimekirjad on saadetud perearstidele, kes vaatavad oma nimistu patsientide nimekirjad üle ning veenduvad, et riskirühma inimesed on nimekirjadega kaetud.

Eesti Perearstide Seltsi juhi, dr Le Vallikivi sõnul on perearstid riskirühmade vaktsineerimiseks valmis. „Saame alustada riskirühmade vaktsineerimisega veebruaris, kui Eestisse saabuvad vaktsiinikogused seda võimaldavad. Kõik riskirühma kuuluvad inimesed saavad võimaluse vaktsineerida, seega ei ole põhjust muretseda. Riskirühmi hakatakse vaktsineerima kutsuma järkjärgult, inimestele saadetakse teavitused ja nendega võetakse ka otse ühendust,” ütles dr Le Vallikivi. Riskirühma kuulub kokku ligi 360 000 inimest. Riskirühmas olevate inimeste vaktsineerimise periood sõltub Eestisse saabuvatest vaktsiinikogustest. Niipea kui Eestisse jõuab piisav kogus vaksiine, võimaldatakse vaktsineerimist kogu Eesti elanikkonnale.

Eesti on seni ühinenud EL COVID-19 vaktsiini ühishankes viie eelostulepinguga (Pfizer/BioNTech, Moderna, AstraZeneca, Janssen Pharmaceutica NV ja CureVac), millega on Eestile tellitud kokku 3 477 726 doosi vaktsiini. Valitsus on andnud põhimõttelise heakskiidu Eesti ühinemisele kõigi seitsme Euroopa Liidu ühishankes oleva vaktsiinitootja eelostulepingutega.

COVID-19 vaktsineerimise eesmärgid on kaitsta riskirühmi, kelle nakatumisel võib COVID-19 haigus kulgeda raskemalt, ennetada ja vähendada COVID-19 põhjustatud haigus- ning surmajuhtumeid, vähendada koormust tervishoiusüsteemile ja majandusele ning kindlustada ühiskonnaelu normaalset toimimist.

Allikas: Sotsiaalministeerium

Perearst Tiiu Kaasiku nõuanne vaktsineeritavale

Vaktsineerimine COVID-19 vastu on Eestis alanenud, vaktsineeritud on enamik meditsiiniõotajaid ja hooldekodus olijad.

Vaktsineerimine on vabatahtlik ja toimub kahe süstena, teise süste aeg antakse vaktsineeritavale teada kohe pärast esimese süsti saamist.

Vaktsineerimiseks nõusoleku küsimine ja kohale kutsumine süstimiseks toimub telefonitsi. Haigekassa poolt vaktsineeritavate nimekiri on koostatud nii, et esimesed vaktsiini saajad on meie seast kõige

pane tähele!

valt suur (minimaalsed mõõtmed 25x35x6 cm) ja piisavalt suure avaga (23x3 cm).

Kiiremale postikandele aitavad kaasa ka grupipostkastid. Grupipostkast tagab postikullerile aastaringse ligipääsu ning elanikele seeläbi aastaringset püsiva postiteenuse. Lisaks aitab grupipostkast postil inimesteni kiiremini jõuda, sest postikuller saab nii korraga täita kõikide ümberkaudsete majade postkastid. Seetõttu sõltub grupikastide arvust terve kogukonna posti kohaletoimetamise kiirus. Grupipostkasti saab tellida Omniva kodulehelt: www.omniva.ee/grupipostkast.

Ligi tuhandet postkasti teenindav kirjakandja ei püsi kaua tervena, kui tee postkastide juurde on vesine, jääne või lumine. Seetõttu paneb Eesti Post kõigile südamele, et inimesed oma postkasti ümbrused korras hoiaks.

OMNIVA

päeva-paariga. Kuumavale süstekoht tuleks panna külmakotti, valu ja palaviku korral võib sisse võtta paratsetamooli või ibuprofeeni. Kui enesetunne siiski on väga kehv, siis palun võtke ühendust perearstiga telefonil 745 5188, öisel ajal võib helistada kiirabi numbril 122 või perearsti nõustamisnumbril 1220.

Mina ja pereõde oleme vaktsineeritud, meil ei esinenud mingeid kõrvaltoimeid.

Kahjuks senini pole teada, millal saame vaktsiini ja millise firma vaktsiini. Kui vaktsiinitellimus on asutusel tehtud ja saame lubaduse, et vaktsiin meile toimetatakse, siis helistame kohaletuleku aja. Jällegi on palve — hoidke telefon, kirjutusvahend ja paber käepärast, et saaks kutseaeg üles märgitud.

Vaktsiini tõhusus on üle 90%, kaitse tekib kümnendal päeval pärast vaktsineerimist, sellegi poolest tuleb endiselt hoida distantsi, pesta käsi ja kanda maski.

TIIU KAASIK
perearst

Vaktsineerides oleme tugevamad!

COVID-19 vastu vaktsineerides hoolid enda ja oma lähedaste tervisest ning aidad meil naasta tavapärase elu juurde.

Tutvu ametliku COVID-19 vaktsineerimise infoga: vaktsineeri.ee

Elanikuks registreerimise kampaania auhindade omanikud on selgunud

Nõo valla 2020. aasta elanikuks registreerimise kampaania toimus ajavahemikul 15.10.2020 kuni 16.12.2020. Kampaania perioodil registreeris oma elukoha Nõo vallas 99 uut elanikku, kelle vahel loositi välja neli peauhinda.

Jalgratta ostuks 400 eurot võitis Mati Tühis (pildil), kes registreeris elukoha oma peagi valmivasse majja Nõo alevikus. „Hetkel toimub maja aktiivne ehitus, kuhu meie neljaliikmeline pere elama asub,“ kommenteeris ta.

Nõo vallaga neil varasemat seost ei ole olnud, igapäevaselt liigutakse Elva ja Tartu suunal, kuid elukoha valikul sai oluliseks haridusasutuse lähedus.

„Nõo tundus logistiliselt sobiv paik, et siia kodu rajada. Meie peres kasvab kaks last, kellest vanim sügisel kooliteed on alustamas, meile on tähtis, et ei pea lapsi kaugele kooli–lasteaeda sõidutama,“ ütles võitja.

400 eurot nutiseadme ostuks võitis 12-aastane Lisete Laoväli (pildil), kes õpib 6. klassis. Lisete ostis võiduraha eest sülearvuti ja nutikella.

„Praegusel ajal, kui vahel peab distantsõppel olema, on arvuti koolitööde jaoks väga oluline. Varem mul isiklikku arvutit ei olnudki, jagasime teiste pereliikmetega ja see tegi õppimise keeruliseks,“ lausus tüdruk.

Lisete kuueliikmeline pere tuli Nõkku elama Elva vallast, elanikekampaania infoga nad kursis ei olnud, perel oli juba varasemalt plaanis siia elama asuda.

Aastase lapsevanema osalustasu vabastuse Nõo valla lasteaia võitis 4-kuune Janelle Mõsak. Ema sõnul veel auhinda kasutama hakata ei saa, aga lasteaed, kus pesamuna käima hakkab on juba välja vaadatud.

Prillide ostmiseks 400 eurot võitis Jaan Šults.

Nõo valla elanikuks registreerimise kampaania toimus viiendat aastat ja iga kampaania on elanike arvu vallas kasvatatud. Palju õnne kõigile võitjatele!

LIIA SIREL

avalike suhete spetsialist

Nõo Lihatööstus investeerib keskkonnasäästu 400 000 eurot

Eesti suurim kodumaisel kapitalil põhinev lihatööstus, AS Nõo Lihetööstus investeerib keskkonnasäästu tegevustesse kahe aasta jooksul kokku 400 000 eurot, mille tulemusena soovib ettevõtte vähendada õhku paiskuvate heitgaaside kogust. Lisaks tegeleb ettevõtte jätkuvalt pakendite plastikjätmete koguse vähendamisega.

Suurima mõju keskkonnale annab käesoleval aastal Nõo Lihetööstuse investeering külmaseademetesse — firma vahetab oma külmaseadmetes freooni välja CO2 vastu ja hakkab seadmete jääksoojust täielikult taaskasutama.

„Investeeringute tulemusena paiskame aastas arvestuslikult õhku 411 000 tonni vähem süsihappegaasi kui varem ehk iga investeeritud euro pealt jääb emiteerimata enam kui tonni jagu heitgaase,“ ütles Nõo Lihetööstuse nõukogu esimees Simmo Kruustük.

Möödunud aasta olulisemaks keskkonnavalaseks muudatuseks oli lihatööstuse müügiesindajate üleminek gaasiautodele ning plastiku vähendamine toodete pakendites.

„Gaasiautodele läksime üle suve alguses ja selle tulemusena vähenes meie müügiesindajate aastane bensiinikasutus 50 000 liitrit 29 000 liitriks. Lisaks oleme aktiivselt otsinud võimalusi pakendite kile paksumise vähendamiseks, tegemata sealjuures kompromisse toodete säilivuses ja kvaliteedis. Näiteks eelmisel aastal vahetasime skin-pakendite kile väiksema massiga alternatiivi vastu, mis tähendab, et aastas tekitavad need pakendid nüüd 23% vähem plastikjätmeid ehk nende jätmete kogus langeb ligi 5 tonni võrra,“ selgitas Kruustük.

Keskkonnasäästust lähtub Tartumaal Nõos asuv lihatööstus ka oma tootmis- ja kontorihoones, kus sinistelt kergkütteilidelt minnakse täiemahuliselt üle gaasiküttele.

„Jätkusuutlik tootmine on kaasaegsete toiduainetööstuste jaoks väga oluline valdkond ja otsime ka edaspidi viise, et anda oma panus keskkonnahoidu ja viia tootmine järjest keskkonnasõbralikumaks,“ lisas Kruustük.

Nõo Lihetööstus asutati 1992. aastal, mil hakati tootma legendaarset Nõo rulaadi. Tänapäeval valmivad Nõos maitsvad, kvaliteetsed ja ehtsad lihatooted. Ettevõtte annab tööd ligi 200 inimesele.

ARTHUR TAAVET

Nõo Lihetööstuse müügi- ja turundusspetsialist

Triinu Pertels: „Liikumine looduses on minu eluviis!“

persoon

Jätkuval koroonaajal on endiselt aktuaalne suurtest massidest eralduda ja mis muud head soovitusi saab anda, kui et — mingem loodusesse! On inimesi, kes aga ei vaja loodusesse minekuks sundajamist. Nad lihtsalt on loodusega kokku kasvanud ja hingavad loodusega ühes rütmis. Looduses olemine on nende igapäevane osa.

Tänapäevases portreeloos saame lähemalt tutvuda meie omakandi tegijaga, Nõo Realgümnaasiumi vilistlasega, Vapramäe jalamil elanud ja perega Tõravere mail kanda kinnitanud Triinu Pertelsiga, kellel Vapramäe-Vellavere-Vitipalu SA-s saab sellel aastal kokku 20 tööaastat! Palju õnne!

(Jaanuari alguses tähistas VVV SA oma tegevuse 22. aastapäeva. — MP)

Meie kohtumine leidis aset hubases Vapramäe loodusmajas ja jutule lisaks sai kinnitust, et vestluskaaslane on särav ja avatud noorusliku hingega loodusõber, kes on vaimustunud loodusest ja soovib seda vaimustust ka teistega jagada. Hea pisikuga nakatuda on lubatud! Head nalja ja huumorit on Triinu ise ka püüdnud oma tegevuses rakendada, nagu ta vestluses avaldas.

Matemaatikahuvilisest sai bioloogiaõpetaja

Triinu ise peab ennast kindlasti looduselapseks. „Mäletan plikapõnni aegu, kui me koos vanema õe ja isaga mööda Vapramäe nõlvu ronisime.“

Kui ta Nõo Realgümnaasiumi lõpetamise järel paberid ülikoolidesse sisse viis, oli tema eelistuseks minna õppima majandust. Aga sai sisse Maaülikooli keskkonnakaitse erialale. „See oli juhus!“ arvab ta ise. Aga küllap oli mängus saatus. Eelmisel aastal omandas ta Tartu Ülikoolis magistrikraadi. Vahepealsetel aastatel oli ta ammutanud teadmisi ja kogemusi reaalsel tööpõlül. „Hoopis teine asi on kuulata erialaprofessoreid ja teadlasi,“ hindab Triinu kõrgkooliaegseid loenguid. Oma magistritöös keskendus Triinu õpetajate ootustele ja soovidele õpilaste loodushariduse süvendamisel. „Läksingi magistriõppesse kindla sooviga veelgi põhjalikumaid loodusteadmisi saada ja neid oma igapäevatöös kasutada,“ põhjendab Triinu oma õppimishuvi.

Triinu omab 2020. aastast haridusteaduse magistrikraadi ja ta võib anda bioloogiatunde nii põhikoolis kui gümnaasiumis.

20 aastat Vapramäe-Vellavere-Vitipalu Sihtasutuses

Triinu töökarjäär on seotud ainult ühe töökohaga.

„Mäletan, kui eelviimasel kursusel tulid meie juurde VVV sihtasutusest säreasilmsed ja aktiivsed Gea ja Jaanika ning kutsusid meid praktikale. Otsustasime minna. Praktikajärgselt ja pärast kõrgkooli lõpetamist otsisin tööd ja asjaolude kokkulangemisel ma Gea juurde tööle sattusingi, see oli 2001. aastal. Sellest ajast peale oleme olnud Geaga üks tiim ja ma hindan seda väga.“

Kakskümmend aastat on parasjagu pikk aeg. Võib öelda, et ükski aasta pole olnud teisega sarnane. Kogu aeg on midagi uut

VVV SA projektijuht Triinu Pertels on 20 aastat loodusprogramme koostanud. Foto: MILVI PENSA

ja see on teinud elu huvitavaks, ei ole lasknud rutiini langeda. Olen kogenud sihtasutuse erinevaid arenguetappe.

Minu peamiseks vastutus- alaks on olnud loodusprogram- mide koostamine ja erinevate looduslaste koolituste organi- seerimine. Seda kõike oleme teinud meeskonnatööna.

Täna sel päeval on meie pagasis üle 40 loodusprogrammi, mis on mõeldud lasteaiaaalistest kuni gümnaasiuminoorteni välja.

Kui me algul tegime õpilastele lihtsalt loodusmatku, siis nüüd on meie programmid tihedalt seotud kooliprogrammidega.

Meie eelmise aasta õpilaskülastajatest moodustasid peaaegu poole 7.–9. klasside õpilased. Algusaastatel oli põhisihtgrupp lasteaed.

Tänu 2012. aastal valminud loodusmajale on meie õppematerjalidega varustatus oluliselt paranenud ja meie tegevusväli laienenud. Loodusõpetajad toovad oma lapsi siia heameelega, kuna meie juures saab kasutada erinevaid näitlikke õppevahendeid, mida koolid ise ei suuda muretseda, ja ka juhendajateks on oma ala professionaalid ja entusiastid. Õpilased teevad kaasa valikuliselt kahe kuni kuue tunni pikkuse õppepäeva, kus näiteks kuuetunnise matka puhul läbitakse tõsine ellujäämiskursus. Peamiselt tullakse meie juurde Tartumaa, aga ka Tallinnast, Pärnust, Valgast, Viljandist, Ida-Virumaalt.

Nende õppepäevade raames saame arendada ka teisi pädevusi — sotsiaalseid oskusi, omavahe- list koostööd.

Õppeprogrammide läbiviimine on üks minu põhitööst. Minu päevad mööduvadki sageli väljas olles ja metsas lastega kõndides. Vahel olen üllatunud, et miks lapsed äkki nii vaikseks on jäänud. Millega ma nüüd olen hakkama saanud. Aga siis selgub, et nad on hoopis mind huviga kuulama jäänud! On tore, kui suudad lapsi kaasa haarata. Vaimustun looduses paljudest asjast ja heameelega jagan oma vaimustust teistega!

Ega kõik ka kaasa tule. Siis pead jälgima, et selliste laste mõju teisi ei häiriks.“

Lastega sõbraks looduse- tundja ja hea suhtlejana

Õpilastele kui ka täiskasvanu- test loodushuvilistele loodusret- kede organiseerimine koos retke- juhtidega on Triinu toimetamise üks osa. VVV sihtasutusel on ole- mas väga põhjalik kodulehekülj ja huvilised saavad sealt enda jaoks kõik vajaliku üles noppida.

Triinu veab ka veel pikaajalisi projekte. Juba kaheksa aastat on avatud õpilaste akadeemia (ok- toobrist aprillini), kus süvendatud loodusharidust saavad eriti entu- siastlikud noored. Sama staažiga on ka seenioride akadeemia ja siin on koosseis olnud peaaegu sama algusest peale. Triinu peab leidma nii juhendajad kui olema kursis kursustlaste probleemide- ga.

Ka populaarne fotokonkurss „Märka mind!“ on olnud Triinu tegevusväljas. „Arvasime, et ko- roonaperioodil on rahvas rohkem looduses ja laekub rohkesti pilte, aga neid laekus eelnevate aastatega võrreldes hoopis vähem,“ hindab Triinu viimasest konkur- sist osavõttu.

„Juba üle kümne aasta toi- mub meil viiepäevane suvela- ger ühe ööbimisega, mida oleme organiseerinud koos Elva kooli õpetaja Evelin Toomiga,“ on Triinu väga tänulik oma koostööpartne- rile.

Nüüd kujutame Triinut ette noortejuhina, kes kui gaidi- või skaudijuht samuti looduses las- tega toimetab ja nende tegevusi suunab.

„Kõik päevad peavad olema läbi planeeritud, ei tohi lasta neil igavust tunda,“ tunnetab Triinu suurt vastutust, et lapsed ikka laagrieluga rahule jääksid.

Aastaid on ka kõikidele kooli- vaheaja üritustele lapsi saabunud ja jälle peab tõdema, et kõik see on eeldanud põhjalikku etteval- mistustööd, head organiseeri- misoskust ja suhtlemist, et asi toimiks.

Heade ideede pagasit peab aga alati täiendama.

„Oleme käinud õppereisidel nt Poolas, Lapimaal, paljudes Eesti maakondades, tutvunud matkaradadega. Meie retkeju- hid on alati talletanud, mida on uut ja huvitavat, mida oleks võimalik kohapeal rakendada,“

räägib Triinu teistelt õppimise kogemustest.

Peab kogu aeg liikumises olema

Triinu ise peab ennast loodu- sest lahutamatuks. Aga eelkõige peab ta ennast liikujaks. „Ma pean pidevas liikumises olema. Saan küll mõne aja rahulikult raamatut lugeda või teleka ees istuda, aga siis tahan varsti tõusta ja liikuda. Ja liikuda saan kõikvõimalikul moel kõndides, joostes, jalgratta- ga sõites, suusatades. Looduses liikumine on parim viis, sealt saab boonuse kas omapärase loodusil- mingu, objekti, vaikuse või kasvõi koriluse kaudu,“ pajatab Triinu oma mitmetasandilist olemisviisi lahtes.

Triinu pere, tema abikaasa ja kaks tüdart tulevad ikka suurema- tele retkedele kaasa. „Kui ütlen, et tuleb kaasa tulla!“ naerab Triinu ja tunnistab, et suured loodusentu- siastid praegu 7. ja 10. klassis õp- pivad tütreid küll ei ole. Aga iga- ühele oma, arvame koos, kõik ei saa ju ühest ja samast asjast vai- mustuda. Tütred on õppinud Nõo muusikakoolis klaverit ja viiulit, pillimäng on olnud nende osa.

Triinu enda päevadesse ma- hub aga veel palju perenaiselikke toimetamisi ja tema otsiv vaim ei anna talle asu.

„Mulle meeldib küpsetada.

Ma pole kindlasti mingi meister, aga soovin uusi asju katsetada. Olen heegeldanud, kudunud, viltinud. Vahepeal kudusin vaipu. Punusin paberist korve.“

Minu mees armastab puu- tööd, tema kõrvalt olen näiteks lilleredeli valmis ehitanud.

Ka aias toimetamine on minu jaoks oluline ja peenraid teen heameelega. Katsetan maitsetai- medega, salatitega.

Nii küpsetamises, aiatöodes kui sportimises löövad heamee- lega kaasa ka tütreid.“

Triinul on tõeliselt hoog sees. Tema tõsine, tasakaalukas, sõb- ralik kulgemine äratav lugupidam- mist, see innustab ja kutsub kaa- sa tegema.

Võime küll rõõmustada, et VVVs nii vahvad tegijad kokku on sattunud! Edu!

MILVI PENSA

Aktiivsed noored plaanivad Lukele mänguväljaku rajamist

Lastele mänguväljaku rajamise mõtet on Luke keskuse elanikud aastaid heietanud. Aga asi on soikunud. Viimastel aastatel on juurde tulnud palju noori peresid ja sageli näeb küla vahel noori emasid tita-vankritega. Tänuväärse kombel on nüüd mänguväljaku rajamise mõtte eestvedajateks asunud kaks 13-aastast Luke elanikku, kes õpivad alles 7. klassis, aga kelle pühendumusest ja aktiivsusest võibki sündida täiesti reaalne ettevõtmine kõigi kasuks.

Vallaleht kohtus Liina Laovälja ja Martin Lilleverega Luke raamatukogu uutes ruumides ja ühises vestlusringis sai kuulda noorte toimetamis-test seoses projektiga „Mänguväljak Lukele 2021“.

Küsis MILVI PENSA

Kuidas selline idee sündis?

Oleme lahutamatud sõbrad ja naabrid olnud juba lapsest saati. Tegelikult kuulub meie väikesesse „kampa“ neli liiget. Meil kummalgi on veel väiksemaid õdesid-vendi. Ka meie armastasime väiksena tur-nida mahajäetud küünides ja varju-alustes, aga need paigad on olnud varisemisohhtlikud. Kuuldes praegu noorte emade ja laste jutte mänguväljaku vajadusest, areneski meil mõte ise midagi ette võtta. Mängu-väljaku rajamise aktsiooni alustasi-me eelmise aasta sügisel.

Milliseid samme, ettevõtmisi olete te juba korraldanud?

Kõigepealt postitasime postkas-tidesse ja panime teadetetahvlitele üles vastava sisuga flaierid, et elanik-konda informeerida.

Järgmisena kogusime toetus-allkirju mänguväljaku rajamiseks, käisime uksekt ükstele ja selgitasime mänguväljaku rajamise ideed. Kokku saime 87 allkirja. Tagasisidena võib öelda, et vastukaja oli toetav ja po-sitiivne.

Siis pöördusime valla ehitus- ja majandusosakonna juhataja Sven Tarto poole plaanide kooskõlasta-miseks, oleme temaga kohtunud veel paar korda. Põhimõtteline valla-poolne nõusolek on olemas. Seatud tingimused on, et kõik oleks juriidi-

Projekti „Mänguväljak Lukele 2021“ eestvedajad Liina Laoväli ja Martin Lillevere. Foto: MILVI PENSA

liselt korrektselt vormistatud ja män-guväljakul oleks tagatud ohutus ning heakorras-tus.

Millisena te Luke mänguvälja-kut näete?

Mänguväljaku asukoht oleks raamatukogu kõrval pargis. Pargialale püstitatakse pingid, kiiged, lastelauad, rajatakse liivakastid, ronimisredelid ja tahvlid joonistamiseks. Planeerime ka haljastuselemente lil-lekastide näol.

Heatahtlikelt annetajatelt ootak-sime suuri puupakke, mida hiljem rõõmsavärviliste istumisalustena kasutada.

Kuidas te oma ettevõtmist ra-hastate?

Rahastuse eelarve tuleks kolmest fondist ja rahaline kate oleks veidi üle kolme tuhande euro. Projektide kirju-tamist alustame siis, kui oleme saa-nud projekteerijalt ja ehitajalt täpse hinnapakkumise.

Kust pärineb teie oskus nii kaa-lukaid ettevõtmisi planeerida ja ka rahaasju toimetada?

Praegu saame tuge ja nõu valla noorsootööspetsialistilt Egle Haljas-saarelt ja me oleme selle eest talle väga tänulikud.

Martin: „Mina olen juba viis aastat tegutsenud Tartu noorte keskustes. Olen ka Tartu Mart Reiniku kooli erinevate ürituste jaoks projekte kirjuta-nud ja raha taotlenud.“

(3. detsembril 2020 pälvis Martin Lillevere Tartu linna noorsootöö tun-nustusüritusel Aasta noor tegija 2020 tiitli. Martin on Mart Reiniku kooli õpi-lasesinduse liige ja president. Ta on aktiivne vabatahtlik Aeg–Ruum laste- ja noorte keskustes, kus korraldab kokaklu-bi ja üritusi — MP).

Millised ettevõtmised teil praegu käsil on?

Oleme juba pöördunud mitmete ettevõtete ja inimeste poole, et leida projekteerijat, samuti ka ehitajaid, et selgitada odavamaid pakkumisi. Praeguseks on peetud läbirääkimisi ühe projekteerija ja ühe ehitusfirma-ga.

Oleme avanud Facebookis lehe-

külje Luke mänguväljaku kohta ja lisame sinna järjepidevalt infot.

Peame omavahel ajurünnakuid ja videokõnesid. Hoiame üksteise tuju üleval, kui mõõnaperioodid ki-puvad pikaks kujunema.

Oleme kujundanud ka motivat-sioonipusad vastavate logodega, mida ise kanname või külalistele kingime.

Kindlasti soovime tänada Nõo Vallavalitsust.

Kui lugejate seas on inimesi, kellel on soov meid nõu ja jõuga aidata, siis võtke meiega ühendust.

Liina ja Martini ettevõtmine on kindlasti tervitav kui oma kü-lakogukonda arvestav ja hooliv et-tevõtmine. Paljudelgi juhtudel on noorte julgus ja pealehakkamine edu võti olnud. Loodame, et nende õhinal veetud mänguväljakupro-jekt lõppeks täiskasvanud toetajate kaasabil 2021. aasta suvel toreda avamispeoga!

Kommentaar

Sven Tarto, ehitus- ja majan-dusosakonna juhataja: „Mängu-väljakute puhul tehakse vahet, kas need on avalikus kasutuses või era-kasutuses.

Erakasutuses olevale mängu-väljakule on juurdepääs piiratud ja selle rajamise ning hooldamisega seonduva otsustab omanik. Nõo vallale kuuluvale maale mängu-väljaku rajamisel peab arvestama kindlasti avalikule mänguväljakule esitatavate nõuetega.

Avalikus kasutuses olevale män-guväljakule tuleb koostada ehitus-projekt, mille alusel saab väljastada ka ehitusloa. Ehitama peab pädev isik (ehitusfirma) vastavalt projektile ja dokumenteerima ehitustegevuse. Ehitamisele tuleb teostada pädeva isiku poolt ka omanikujärelevalve. Pärast tuleb saada mänguväljakule ka kasutusluba. Valmimisjärgselt peab arvestama ka regulaarse hool-dusega, kuna mänguväljak peab olema igal ajahetkel ohutu ja ohu-tuse eest vastutab omanik.“

fotosid on võimalik vaadata Nõo Põhikooli Facebooki lehel fotoal-bumite sektsioonis.

Jaauarikuu stiilipäev tõi muinasjutud kooli

21. jaanuaril peeti koolis taas stiilipäeva. Seekord oli teemaks muinasjutud ja multifilmid ning paljud õpilased olid ka vastavalt kostümeeritud. Kohale oli tul-nud Pipi Pikksukk, printsessid, üks-sarvikud, Maša koos karuga, min-ion, punamütsikesed, Harry Potter ja palju teisi tegelasi. Kogu seda värvikat seltskonda vaadates tekkis tunne, nagu oleks muinasjutumaal, kus iga nurga taga ootab sind mõni tegelane — väga vahva!

Kindlasti toob stiilipäev praegusel ajal koolimajja natuke elevust, sest enamik huvitegevusi on piirangute tõttu keelatud — vähemalt saavad õpilased pisut lustida klassisisiselt.

Ühtlasi selgusid sel päeval ka möödunud aasta stiilipäevade parimate kostüümide omanikud septembrist detsembrini. Nen-deks olid: septembris — Kaspar Vaher (2.A klass), oktoobris — Rebecca Soonvald (1.B klass), novembris — Cristelle Kondike (2.C klass) ja detsembris — Lisel-le Korela (2.C klass). Auhinnad on võitjateni toimetatud

REEMET RUUBEN

Nõo Põhikooli huvijuht

Tegus piimanädal Nõo lasteaias Krõll

Naerukrõllide meisterdatud piimaandja.

Uue aasta esimene kuu möödus lasteaias kiirelt ja toimekalt.

Lapsed olid vaimustunud maha sadanud lumest, digivahendite kasutamist õppetöös, SMART-tahvli erinevate võimaluste proovimisest ja uute arendavate mängudega mängimisest.

Tervisetöös sai kokku pandud plaan, mismoodi sel aastal piimanädalal läbi viia nii, et rõõmu õppimisest ja tegevusprotsessist saaksid nii lapsed kui täiskasvanud.

Nimekiri sai päris pikk ja eripalgeline. Sinna mahtusid piimakruuside näitus, kodused piimatoodetest valmistatud tervislike jookide retseptid, taimsete ja loomsete piimade saamislugude uurimine, maitsmine, kokka-mine, erinevate piimatoodete degusteerimine, teemakohaste videofilmide vaatamine, teemaplakatite kokkupanek ja katsed piimaga. Kõigele lisaks tuli igal rühmal meisterdada vastavalt oma fantaasiale üks piimaandja, mille külge pandud vett täis kummikinda abil saaks lapsed proovida käsitsi lüpsmist.

Lõpuks kokkuvõtte laste vastustest — miks on piim kasulik. Ühe õpe-taja vastus piima kasulikkuse kohta kõlas: „Piima tuleb juua, et te kasvaks sama suureks nagu emme ja issi. Ja mis kõige tähtsam, et lehmad ei jääks töötuks.“

Teadmisterohke ja vahva nädal sai läbi tänu täiskasvanute ja laste koos-tööle.

Täname ka kõiki lapsevanemaid, kes meie tegemistes alati aktiivselt osalevad ja kaasa aitavad.

ENDLA AAV
tervishoiutöötaja

Tõravere lasteaia Tõrukesed rääkisid kultuuriteemadel

Vasakult: Ahto Sulev, Madis ja Heleene Marleen

Tõravere lasteaia väikesed Tõrukesed rääkisid kultuuriteemadel. Mis on kultuuripealinn?

Küsis lasteaia õpetaja HELLIKA SIBUL

Ahto Sulev 5a: „Näiteks näidatakse maailmale, et mida nad os-kavad, näiteks tantsida, laulda või maalida, isegi seda, et tehakse näidendit.“

Madis 5a: „Mina tahan rääkida maalingutest, kivikestest, tantsi-misest ja laulmisest. Kultuuripealinn on see koht, kus on igasugused kultuurid.“

Heleene Marleen 6a: „Kultuur on see, et seda räägitakse ja luba-takse veel midagi teha.“

Nõo Põhikooli tegemisi

Stiilipäevad on alati väga oodatud ja pakuvad palju põnevust. Pildil 1. b klassi muinasjututeged. Foto: ROMILI KORS

Projektipäevad juhata-sid õpilased jõuluaheaega

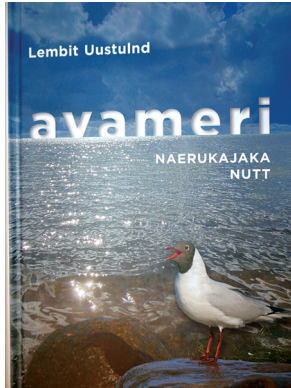
Jõulunädalal, 21.–26. det-sembrini toimus projektipäevade raames Nõo Põhikooli õpilastele kauneima piparkoogi konkurss, kus õpilastel oli ühe õppeülesan-dena võimalus oma kodus küpse-tatud ja kaunistatud piparkoogid üles pildistada ning fotod seejärel Stuudiumisse üles riputada. Kok-ku laekus konkursile 130 tööd.

Kindlasti oli niivõrd suure võistlustööde arvu juures oma osa ka selles, et õpilastele jaga-tud toidupakkides sisaldus muu-hulgas ka piparkoogitaigen ning glasuur, mistõttu ei pidanud kon-kursil osalemiseks eraldi poodi suunduma.

Pärast koolivaheaja lõppu vaatasid konkursile saabunud fotod üle ka kooli töötajatest koosneva žürii liikmed, kes oma

lemmikud välja valisid. Loomu-likult oli see raske ülesanne, sest iga saabunud töö oli ju omapä-rane ning omamoodi ilus. Enim hääli sai Rasmus Ritsoni (7.A klass) ja Karl Oliver Ritsoni (5.B klass) ühistööna valminud piparkoogist koolimaja koos õpilastega. II–III kohta jäid võrdsete häältega ja-gama Karl Miko Põdra (1.B klass) ning Kaspar Raudsepp (7.B klass). Kõiki konkursile laekunud

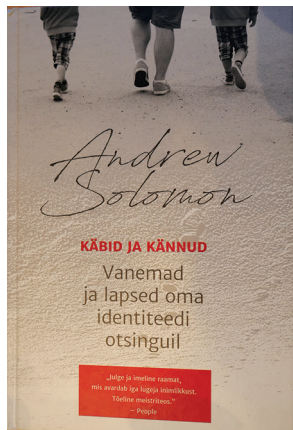
Nõo raamatukogu soovitab

Albert Uustulndi „Avameri“ tegevustik jääb ajajärku, kus Nõukogude Liidus asub korda majja looma Juri Andropov. Kui Angolast koju jõudnud kalamehed Jaak Volmer ja Alfred Kraavik arvavad, et kuival maal neid enam miski ei ohusta, siis siin need õiged jamad alles algavad. Kuid vaatamata muredele ja raskustele tuleb rannarahval oma tööde ja tegemistega ikka edasi minna. Igas olukorras on saatusel meie jaoks kindlasti mõni võimalus olemas, ole aga ise mees ja ära kõhkle. Haara soodist ja heiska puri.

Andren Solomon „Käbid ja kännud“ ehk Vanemad ja lapsed oma identiteedi otsinguil. Selles uurimistööl põhinevas teoses käsitleb autor sadade vanemate lugusid, kes on leidnud võimalusi oma teistmoodi lapsega toime tulema. Ta kirjutab peredest, kus kasvab kurt laps, kääbuskasvu laps, Downi sündroomiga laps, autist või liitpuudega laps. Autor on intervjuueerinud rohkem kui kolmesada perekonda, mille käigus kogunes peaaegu nelikümmend tuhat lehekülge intervjuutekste. Autor räägib siin ka iseenda loo. Raamat laiendab arusaama inimeseks olemisest.

See on soovitatav lugemine igale vanemale, psühholoogile, õpetajale, kes on vähemalt korra elus endalt küsinud, mida ta on teinud valesti. Autor on Columbia Ülikooli meditsiinikeskuse kliinilise psühholoogia professor.

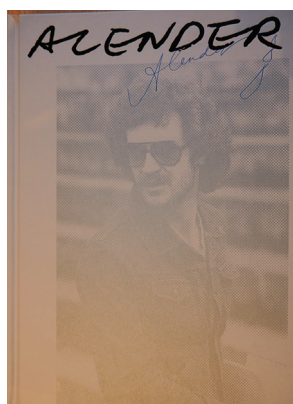

„Tartu Ülikooli 100 nägu“. Tartu Ülikooli rektor Toomas Asser on kirjutanud: „Siinse raamatu kaante vahel on Tartu Ülikooli 100 nägu, aga neid nägusid on kokku palju rohkem. Kui lugeda kokku kõik meie töötajad ja üliõpilased, vilistlased ja kunagised õppejõud. Kõiki neid inimesi ühendab ülikooli kui rahvusülikooli tunnetus, mille olemust on püütud selles raamatus kirjeldada. Arutletakse ülikooli rolli üle eesti keele ja eestluse hoidmisel. Igaühega neist tuleb nõustuda, sest kõik need vaated on asjakohased.“ Käesolev raamat

on verstapost rahvusülikooli esimese sajandi kokkuvõtteks. Raamat on tõlgitud paralleelselt eesti keelega ka inglise keelde.

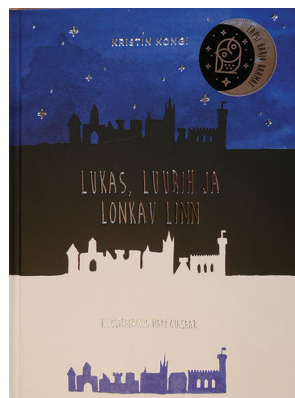
„Alender“. See raamat on uni-kaalne kingitus kõigile muusika- ja raamatusektsioonidele. Eesti inimesed on hääletanud Urmas Alenderi oma läbi aegade lemmikumaks meeslauljaks. Ta on Eesti esimene ja eredaima leegiga põlenud rokkstaar. Raamat on suurelt elatud elu suur testament. Oma mastaapsuses väärkas monument eesti rokkstaarile number 1.

Raamatu pani kokku tütar Yoko Alender Urmase koostatud laulikute, luulekaustade, Ruja päeviku ja Ruja fotoalbumi põhjal. On kasutatud arhiivimaterjale nii Eesti Raadio kui ERRi arhiividest ja erakogudest.

Lasteraamat Kristin Kongi „Lukas, Luurih ja lonkav linn“

See hariv ja lõbus raamat tutvustab lastele fantaasia ja seikluste abil Tallinna vanalinna ajalugu; õpetab vahet tegema õigel ja valel käitumisel ning leidma vastuseid küsimustele: miks on inimesed vahel pahurad? Kui olulised on ausus ning head suhted lähedaste ja sõpradega?

Nõo Raamatukogu on avatud
T-R 9.00—18.00
L 10.00—14.00

HELLE VOORE
Nõo raamatukogu juhataja

Tartumaa Loometalgud ehk #tartumaine ideede kiirendi tuleb taas

Vaatame läbi osalenud meeskonna kogemuse, kuidas loometalgute kaudu igaüks meist saab muuta oma kogukonda ja eluolu paremaks ning mida talgutel osalemine on andnud.

Tartumaa esimestel loometalgutel peaaughinna võitnud naiskond, kuhu kuuluvad Anneli Vetka ja Pille Laine Nõo vallast, Bianca Makoid ja Margot Semilarski Peipsiääre vallast, tutvusid üksteisega oktoobris Nõo Põhikoolis toimunud üritusel. Bianca Makoid, Peipsiääre Vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja selgitab: „Talgutele minemist sai võtta kui missiooni, aga ka kohustust, et võibolla saab midagi kasulikku haridusvaldkonnas teha.“

Talgutele jõudsid ärska meeliga naised täiesti erinevaid radu pidi, neid ühendas soov aidata kaasa haridusvaldkonna arengule.

„Väljapakutud teema „Kooli(veebi)tunnid mitmekesisemaks“ oli väga lihtne — veebiõpetaja, kes võiks väikestes maakoolides puuduvat õpetajat asendada, ka näiteks venekeelses ja keelekümblusõppega koolis laste eesti keele oskust arendada,“ selgitab idee esitaja Bianca Makoid. Anneli Vetka, Nõo Vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja täiendab: „Talgupäeva esimesel tunnil idee muutus ja hakkasime töötama mõttega „Digiõps“, mis on veebiplatvorm digikontaktundide pakkumiseks kvalifitseeritud aineõpetajate poolt.“

Peale talguid esitati idee edasi Ajujahi programmi, kus naiskond jõudsid 100 parima hulka.

Loometalgutel sündinud ideest

on nelja kuuga jõutud juba nii kaugele, et naiskond tegeleb äriplaani koostamisega. Plaan on jõuda välja veebiplatvormi, mis koondab kvalifikatsiooninõuetele vastavad aineõpetajad. „Nii saab kiirelt leida asendusõpetaja kasvõi Eesti teistest otsast ja tunni saab anda ühele või mitmele erinevale grupile samaaegselt,“ selgitab Anneli Vetka.

Talgutele tulles ei teadnud naised, mida oodata ja tulid pisikeses ärevustundega hinges. „Kõige üllatuslikum oligi see, et neli peaaegu võõrast inimest nii suurepäraselt kohe klappima hakkasid,“ sõnas Pille Laine, kes on Nõo Põhikooli õpetaja ja lisas: „Mulle meeldis, et loometalgutel oli mõnusalt tööine ja lõbus õhkkond, kus mentorid lasid vabalt meie ideel lennata. Oluline

on, et toetamine jätkub ning tänaseni abistatakse meid hea nõuga. See aitab hoida motivatsiooni ja annab teadmise, et miski, mis sünnib loometalgutel, ei ole üheksa sõna üritus, vaid peab saama ka lõplikult ellu rakendatud.“

Naiskond leidis, et loometalgud on väga põnev formaat, mis andis täiesti uue kogemuse. Ühiselt leiti, et loometalgud on vajalikud neile, kellel on tahtmine ning väiksemgi ideepoeg mingisuguse kogukondliku valupunkti lahendamiseks ja valmidus panus-

tada oma aega ning ettevõtlikkust koos teistega. Margot Semilarski, Tartu Tamme Kooli õpetaja toob välja, et mida kirjum on seltskond, seda põnevam on loomeprotsess ja seda jõudsamalt esitatud idee are-

nema hakkab. Pille Laine täiendab, et tuleb ka olla valmis selleks, kui algsest ideest midagi palju suuremat välja kujuneb.

„Ja ei saa jätta märkimata ka seda, et loometalgud annavad mõnusa särina ja energialaksu üsna pikaks ajaks ning siis hakkavad igasugused asjad juhtuma,“ rõõmustas Margot Semilarski

KAIDI RANDPÖLD
Tartumaa Omavalitsuste Liidu arendusspetsialist

TARTUMAA

LOOMETALGUD

#tartumaine ideede kiirendi

1.–2. oktoobril 2021

Kõrveküla Põhikool

Tartu vald

saage tuttavaks

Nõo raamatukogus alustas tööd Kaia Raudsepp

Kaia, palun tutvusta ennast Nõo valla rahvale.

Olen pärit Võrumaalt, Sõmerpalust, kus lõpetasin põhikooli. Seejärel lõpetasin Parksepa keskkooli, peale mida suundusin õppima Tartu Ülikooli infokorraldust. Oma erialal lõppes valisin spetsialiseerumise raamatukogunduse suunas.

Raamatukogunduse valdkonnas olen varem töötanud asendajana ja raamatukogutöötaja kogemuse olen saanud Tartu Annelina haruraamatukogust ja Jõgeva Linnaraamatukogust. Viimati töötasin tugiisikuna, olen õppinud aasta aega ka sotsiaaltööst.

Raamatukogus töötamise kogemused on mul hetkel veel tagasihoidlikud, kuid Jõgeval töötades aitasin korralda „Õõraamatukogu“. See oli väga tore sündmus, kui raamatukogu on õhtul üsna kaua avatud ja toimuvad erinevad kohtumised, kohaletulnutel oli võimalus ka raamatuid laenutada.

Tasapisi mõlgutan mõtted ka Nõos midagi ära teha.

Asendan kolmel päeval nädalas ka Nõgiaru raamatukogu töötajat, hetkel on sisseelamise aeg ja rahvast käib ka vähe. Nõgiarus on raamatukogu avatud T–N kell 14.00–18.00, ootan külastama.

Julgen öelda, et raamatukogus töötamine on minu unistuste töö. Juba lapsena kõnetasid mind raamatud, lugesin palju ja praegugi on see minu üheks hobiks. Armastan lugeda peamiselt ilukirjandust, näiteks põnevikke ja noorteromaane.

Mulle meeldib ka kirjutada, olen välja andnud ühe noorteraamatu „Nähtamatu tüdruk“ ja teine raamat näeb ilmavalgust veebruarikuus.

Õeldakse, et igale lugejale leidub raamat, igale raamatule lugeja, seega kutsun vallaelanikke raamatukokku, raamatuid avastama.

Küsis **LIIA SIREL**

Otsime näitlejaid uude näiteringi

Plaanis on ette võtta Janno Puusepa lavastus „Proof“, mis on lõbus ning parajalt eneseirooniline lugu erinevate tegelaste pörkamisest viimases proovis enne läbimängu. Esietenduse-eelne hetk on lavastuse konkurentsituks kõige ärevam hetk, kus kõigi närvid on viimseni pingul ja konfliktid kerged tulema. Näidend on täis põnevaid üle vindi keeratud karaktereid, kellele kõigile oleks vaja osatähtjaid, et (juhul, kui olud lubavad) suve hakul see lugu ellu äratada. Kuigi originaalis on tegelaste hulgas kuus naist ja neli meest, siis tekst jätab ruumi paindlikkusele, et vastavalt oludele ja huvi üles näidanud seltskonnale kohendada. Teretulnud on huvilised igas vanuses.

Minust: „Minu nimi on Katrin Kalma ja kutsun teid kõiki koos endaga teatrit tegema. Olen lõpetanud Viljandi Kultuuriakadeemia näitleja eriala. Kuigi tegutsen põhiliselt küll näitlejana, pakub järjest rohkem mulle huvi ka lavastamine ja juhendamine.“

Juhendamise ja lavastamiskogemus on mul noortega, olles kahel suvel tegutsenud Vanemuise Kollaste Kaside suvekoolis ning lavastanud ka Vudila mängumaal suve- ja jõululavastusi mudilastele alates 2015. aastast. Käesolev projekt oleks minu jaoks uus ja põnev väljakutse, mille pihtahakkamist juba ootan.

Kuna mind kui näitlejat proovides käivitab see, kui minu mõtteid ja ideid kuulatakse ning arvesse võetakse, siis püüan ka ise olla lavastaja, kelle proovides olla tahaksin. Seega on minu jaoks kõigi osalejate panus väga teretulnud. Leian, et asi, mis on koos loodud ja läbi ühiste jõupingutuste lavale jõudnud, läheb osalejatele ka rohkem korda ja lust laval olemisest on selle võrra suurem. Leian, et lust tegemisest ja loomisest annab ka tegevuse resultaadi hoopis uue kvaliteedi. Seda põhimõtet püüan järgida kõiges, mida teen, ja niisamuti ka lavastamises.“

Huvi korral võta ühendust Nõo kultuurimaja teatristuudio juhiga: Janno Puusepp tel 5624 3129 või e-post janno@nvv.ee.

KATRIN KALMA

Talisuplust nauditakse ka Nõo vallas

Leila (vasakul) ja Kairit turgutavad immuunsust külmas vees, jäine vesi tõmbab keha hästi käima ja annab energiat. Foto: AULO KOOSA

Talisupluse populaarsus on kasvav kogu Eestis. Ikka ja jälle me kuuleme või loeme, et keegi on alustanud talisuplusega. Ja esimesed jäisesse vette minekud on toimunud külmal talvekuul, mitte sujuvalt sügisest kümlusest alguse saanud. Vallalehe toimetuse leidis kaks vahvat naist, kes ka Nõo vallas talisuplust harrastavad. Oma kogemusest talisuplusega räägivad Leila Männik ja Kairit Vene.

Esmalt ütlevad naised, et nad ei propageeri talisuplemist ega erguta kedagi seda tegema, selle spordiala populaarsuse tõttu. Kuid neile, kellel on tõsine soov talisuplust proovida, soovivad seda teha kindlasti koos kogenud talisuplejaga ja konsulteerida

da eelnevalt spetsialistiga. Üksinda ei tohiks seda ette võtta.

„Talisuplusega alustasime vanaaasta viimastel päevadel. Mõte jääaugus käimisest mõlkus juba mõnda aega. Samuti olime kuulnud, et talisuplus aitab parandada vereringet. Olles ise „külmavaresed“, kel pidevalt käed ja jalad külmetasid, tundus proovimine põnev“ rääkisid naised.

„Mina alustasin talisuplusega Rahinge järves, kus oli selle harrastajatest lausa järjekord. Ka esimesed head soovitused ja näpunäited sain Rahinge kogenumatelt talisuplejalt,“ rääkis Leila.

Mõned korrad hiljem liitus Leilaga ka Kairit ning nüüd harrastatakse

koos jääaugus käimist Leila kodutiigis, Meeril. Võimaluste piires püütakse jääauku saada igal õhtul või vahemalt ülepäeviti.

„Vees oleme 20–40 sekundit ja seda ka ikka enesetunde järgi. Jääauk pole koht, kus rekordeid püstitada. Vees olles tuleb rahulikult ja sügavalt sisse ja välja hingata. Kindlasti peab olema peas soe müts ja jalas suplusussid, et jalad soojas püsiksid. Külma hahjustused on kiired tekkima,“ lausub Kairit.

Mis tunde külmas veel käimine tekitab?

„See on mõnusalt karastav ja annab hea enesetunde. Eriti see hetk, kui tuled veest välja, paned kiiresti

soojad riided selga ja sokid jalga, jood tassi kuuma teed — siis tunned, kuidas keha hakkab soojust tootma, nagu sipelgad jookseksid üle keha. See rahulolutunne on mõnus, lõõgastav, tekitab positiivsed mõtted, ja pärast tuleb ka hea uni. Muide, käed ja jalad ka enam ei külmeta,“ väidavad naised.

Kaks vaprat talisupluse nautlejat, nagu nad ennast nimetavad, soovivad nõokatele tugevat tervist ja tervislikku Eesti sünnipäevakuud, hoolige endast ja nendest, kes on teie kõrval!

LIIA SIREL
avalike suhete spetsialist

Nõo valla kinnisvaraturu ülevaade

Aeg on kokku võtta Nõo valla eelmise aasta kinnisvaraturu olukord. Toon välja veidi statistikat 2020. aasta tehingute põhjal ning avaldan endale teadaolevat taustainfot käimasolevate planeeringute kohta.

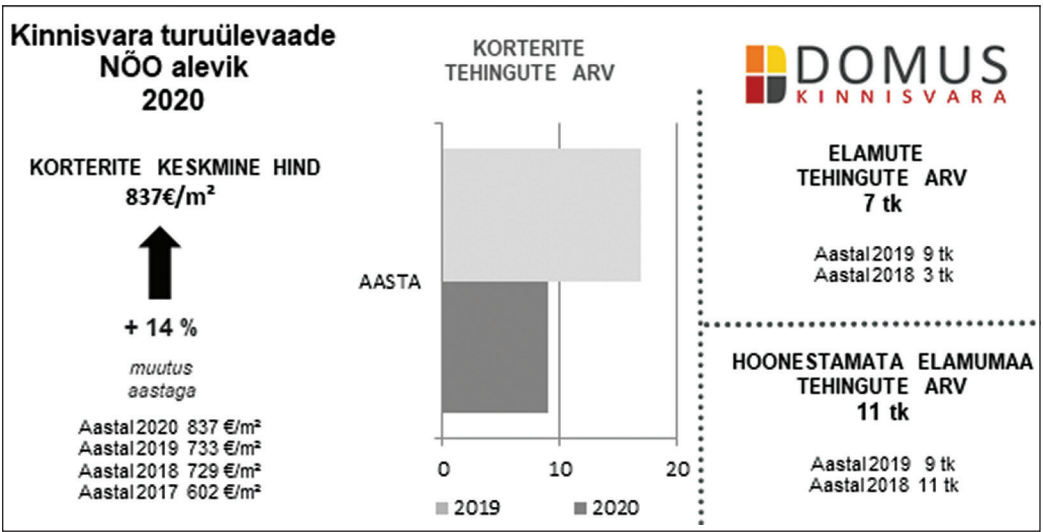
Kindlasti on paljud märganud, et pakkumisi Nõo vallas on väga vähe. Kohalike elanikega suheldes on tunda nende rahulolu meie valla kui elukoha suhtes. Kindlasti mängib siin suurt rolli ideaalilähedane asukoht, kus Tartu linna piir on vaid 10-minutilise autosõidu kaugusel, samal ajal kui kõik eluks vajalik ka siinsamas olemas on.

Pakkumise vähesus jätab oma jälje ka statistikasse. Tehinguid tehakse väga vähe, sest valik on kesine. Viimasel aastal vahetas Nõo vallas omanikku 24 korterit, 44 elamut ja 61 hoonestamata kinnistut. Nõo alevikus olid numbrid vastavalt 9, 7 ja 11. Hoonestamata kinnistute alla lähevad nii krundid, põllumaad kui ka metsamaad. Eriti hakkab silma tehingute vähesus Nõo alevikus. Statistikast jätsin välja suured grupitehingud, kus ostjateks olid erinevad arendajad.

Korterite ruutmeetri keskmine hind on viimastel aastatel liikunud oluliselt ülespoole. Kui 2016. aastal oli müüdnud korterite keskmine ruutmeetri hind Nõo alevikus 563 €/m² ja 2017. aastal 602 €/m², siis 2018. ja 2019. aastal oli see juba ligikaudu 730 €/m² ning eelmise aastal 837 €/m².

Vaadates hetkel avalikke pakkumisi, siis veebiportaali www.kv.ee andmetel on Nõo vallas hetkel pakkumises 4 korterit, 11 elamut ja 10 hoonestamata kinnistut. Nõo alevikus on pakkumine peaaegu olematu — vastavalt 2 korterit, 3 elamut ja 0 hoonestamata kinnistut.

Trendid annavad tunda, et inimesed on üha rohkem eelista-

ma hakanud piirkondi, kus eluks vajalik on jalutuskäigu kaugusel. Lapsevanemad ei soovi olla oma lastele „taksojuhid“, sõidutades neid hommikuti kooli ning õhtuti trennidesse ja huviringidesse.

Lähituleviku plaanid

Kindlasti ei oma ma kogu infot, kuid teadaolevatest arengutest saan lühidalt välja tuua mõned olulised detailid.

2020. aastal alustatud kauaoodatud kortermaja on täies ulatuses leidnud endale uued elanikud. Huvi oli oodatult suur, sest tegemist on taasiseseisvunud Eesti ajal ehitatud esimese uue kortermajaga Nõo alevikus. Jaanuari keskpaigas alustati juba järgmise kortermaja ehitusega, mis kerkib olemasoleva kortermaja kõrvale. Ligipäas hakkab olema valla poolt ehitatavalt Vahe tänavalt. Uude majja tulevad kahe-, kolme- ja neljatoalised korterid ning plaanijärgne valmimistähtaeg on käesoleva aasta lõpus.

Lisaks sai eelmise aasta lõpus omavalitsuse poolt kehtestatud Tuuleveski elamurajooni osa detailplaneering Nõo Veskijär-

ve ääres. Esimese etapina läheb ehitusse Veski tänav, kuhu juba sel aastal on planeeritud ehitada nii üksik-, kaksik- kui ka ridaelamuid. Hiljemalt 2022. aasta lõpuks saab tänav ka valgustatud ning kaetud tolmuvaab kattega.

Nõo alevikus sai möödunud aasta oktoobris kehtestatud ka detailplaneering Liiva tänava lõpus asuvalle Liivapõllu kinnistule, kuhu on nüüd lubatud ehitada kaheksa üksik- või kaksikelamut. Reaalne ehitustegevus peaks seal algama aastal 2022.

Käesoleva aasta jooksul peaks saama valmis ka Meegleri detailplaneering, mis hõlmab endas Lao ja Luke tänavate vahel asuvat ala. Antud hetkel on sinna plaanis hakata ehitama nii üksik- kui ka kaksikelamuid. Valdava osa kruntide suurused saavad Meegleri arenduses olema üle 2500 m².

Vahetult enne aastavahetust alustati ka Nõo vallas Uuta külas Nõlva tee piirkonnas asuvate kruntide detailplaneeringuga. Planeeringuala piirneb Elva linna Peedu asumiga. Loomisel on ca 31 krunti.

Kõikide detailplaneeringute

kohta saab rohkem infot Nõo valla kodulehelt või eelneval kokkuleppel vallamajast.

Koroona ja Nõo valla kinnisvara

Vaieldamatult oli 2020. aasta peamine märksõna koroona. Pärast eriolukorra kehtestamist märtsikuus sain elanike mitmeid kõnesid. Paljud tundsid huvi, kuidas koroona kinnisvaraga seonduvat hakkab mõjutama. Oodati hinnalangust, kuid tegelik olukord kujunes vastupidiseks. Inimesed kartsid kaotada töö ja oli neid, kes olid hirmul üldise majandussurutise pärast. Ettevaatlikkus tõi paljudes peredes kaasa konservatiivsema kulupoliitika. Tartu linnas olevate uusarenduste asemel hakati otsima soodsamaid pakkumisi linna lähialadelt. Nii mõnigi pere leidis seepeale endale uue kodu Nõos, vastvalminud kortermajas Lao 1b.

JANAR SAVIIR
kohalik kinnisvarakonsultant

piltuudis

Nõo kirjaniku Janar Sarapu jaoks algas 2021. aasta värske luuleraamatu ilmumisega. Minimalistlik proosapoeem „Masinisti hing on roostes“ kõneleb pumbajaamas elava masinisti põlvnemisest ja eluolust. Luulekogu saab muretseda Utopia raamatupoest Tartus (Vanemuise 19). Võib ka mugavalt postiga koju tellida kirjandusrühmituse Kirjanike Jõusaal veebilehel, aadressil kirjanikejousaal.blogspot.com rubriigis „Meie raamatud“. Head lugemist!

Minuti kirjutis

Elas kord... võibolla elab praegugi ning, kui väga hästi on, siis elab edasi, üks hästi suurte vuntsidega mees.

Ta oli selline lõbus, standardse pikkuse, tavalise laiuse, keskmise vanuse ja talutava raskusega mees.

Igal hommikul ärkas, ringutas ja hüppas voodist otse sussidesse, sest ta ei talunud külma põranda tunnet paljaste jalgade all.

Ükskord juhtus, et Härra Kurask, kes oli muideks väiksemat sorti, aga teravate hammastega koer, viis ta sussid minema. Mitte närimiseks. Oh ei. Härra Kurask ei närinud kunagi. Isegi ei hammustanud. Tema lutsutas.

Ükskord lutsutas naabri kuke vagaseks. Too ei julge nüüd enam hommikuti kireda.

„Pagan küll!“ ütles suurte vuntsidega mees, kui oli hambaid pesemas ja märkas, et vannitoa peegli peal on tolm.

Kuna ta tolmu mitte silmaotsatäitki ei sallinud, siis haaras ta traksidest ja pühkis viuh ja niuh tolmu ära.

Aga mis ta nägi... ka silmnäo puhastamise vahendite korvi peal olid tolmurullid.

„Pagan küll!“ hüüdis ta üle maja ja haaras traksidest veel kõvemi-ni kinni ja tegi viuh ja niuh. Tolm oli kadunud.

Mees oli uhke. Vannituba oli jälle tolmuvaba.

„Ohohohool!“ ütles ta uhkelt ja haaras traksidest ning vehkis vuntsidega nagu sidrunit söönud elevant.

Traksid aga pääsesid lahti ja tegid vuntsidega mehe kuklasse PLAKSI!

„PAGAN KÜLL!“ mõirgas vuntsidega mees ja viskas suurest valust oma lutsutatud sussi aknast välja vastu naabri kuke nokka.

Sellest ajast peale naabrikukk ei julge enam kuudist ka väljas käia.

#188

Ühel õhtul Saaremaal, kamina ees, rääkis Margus Mankin mulle, kuidas ta armees oli. Kuidas Tsernobõlis käis, afgaanis miini otsa sattus, kuidas Anne Veski käis afgaanis esinemas ja andis Margusele oma autogrammiga pildi.

Mina kuulasin uniselt kaminatulle vaadates ja mul kangastus, kuidas Anne Veski pidi Afganistaani esinema minema, aga sõitis miini otsa.

Et sellest suurt skandaali ja jama ei tuleks, siis otsiti kiirestiuskilt Gaz-53 käigukast, äratuskell ja põrandapesumopp ning ehitati uus Anne Veski. Umbes nagu kratt. Terve polk sai linnaloo, kui oma hinge ja kolm veretilka kuradile annavad.

Sellest ajast saadik on vale Anne Veski meie seas ringi käinud ja esinenud. Vahepeal peab ainult käigukasti õli vahetama. Muidu läheb Anne Veski rikki.

JANNO PUUSEPP

15.-28. VEEBRUAR

#NOBENÕO

VABARIIGI AASTAPAEVA

MAITSVAD AUHINNAD!

LoQuiz

LISAINFO: WWW.VABAKAS.EE

Eesti Vabariigi aastapäeval,

24.VEEBRUARIL 2021

heiskame riigilipu Meeri seltsimaja ees koos päikesetõusuga kell 7.32

Pärast katame õues ühise kohvilaua

NÕO NÄDALAMÄNG

IGA PÜHAPÄEV | 14:00 | OSALUS 5€ | NÕO ELANIKELE TASUTA

ALATES 07.11

Dischrouer

#NOBENÕO

DISCGOLF

Osalus 5€ | Nõo elanikud TASUTA | Algus 14:00

IGA KUU ESIMENE PÜHAPÄEV

Tule trenni!

NÕO SPORDIKOOL
6-23 - aastastele

SULGPALL
KORVPALL
TANTSULINE VÕIMLEMINE
AKROBAATIKA
ÜLDKEHALINE ETTEVALMISTUS

noosport.ee
spordikool@nvv.ee
TEL: +372 745 5598

Proovitreeningud tasuta!

teated

Tartumets

OSTAB: METSAKINNISTUID, PÕLLUMAAD, RAIEÕIGUST, KAITSE ALL OLEVAID KINNISTUID

KÜSI PAKKUMIST VÕI KIRJUTA

555 77 007 | janno@tartumets.ee

☐ Ehitus-, remont- ja re-noveerimistööd. Kõik vaja-likud tööd kodule ilusa ilme loomiseks ühest kohast. Sisetööd, välitööd, abi- ja kõrvalhoonete ehitus. **Tel 5672 6823.** www.teenustööd.ee.

☐ Kvaliteetne puitbrikett ja pellet, asukoht Puhjas. Transport Tartumaa piires tasuta. **Tel 511 9782.**

☐ Ostan metsa- ja põllumaad. **Tel 552 7322.**

OTSIME LOGOPEEDI

Luke lasteaed Segasumma ja Nõgiaru lasteaed otsivad oma meeskonda logopeedi (1,0 ametikohta).

Avaldus, cv ja kvalifikatsiooninõuetele vastavuse dokumentide koopiad saata e-posti aadressile segasumma@nvv.ee hiljemalt **15.02.2021.**

Infot saab telefonil 5646 0534.

Müüa toorest ja kuiva küttepuud

Transport hinnas. Pikkus ja jämedus vastavalt soovile. Lepp/haab/segapuu alates 35 €/rm kask 38 €/rm. Kaminapuu 40 l halukotid 2 € kott.

Info: Est, Eng 5373 3322 või Est, Rus 5699 7196.

Paju Pagar OÜ
ETTETELLIMISEGA

Magusad ja soolased kringlid
Magusad tordid ja võileivatordid
Prinditud suhkrupildid

Tellimine tel 5558 1450, pajupagar@neti.ee, Paju 11, Nõo alevik
<https://pajupagar.wixsite.com/pajupagar>
f pajupagar

Nõo Juuksurialong

E-R 10-18

Nõo vallamajas
Voika 23 I korrus
tel 745 5334

Nõo Ilusalong

Kosmeetik
Maniküür
Pediküür
Geellakkimine
Jumestus
Parafiiniravi kätele
Depilatsioon
Kõrva- ja ninaaugu tegemine
Kinkekaardid

E, T, N, R 10-18
Nõo vallamajas Voika 23 I korrus, tel 5662 6383

MIRIDON
veetööstlusseadmed

1.02.2021 - 1.04.2021
HAJAASUSTUS PROGRAMMI
TAOTLUSVOOR

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetõste seadmete paigaldus

Täpsem info hajaasustus programmi kohta kohalikust omavalitsusest!

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

EELK NÕO PÜHA LAURENTSIUSE KOGUDUSE TEATED

P, 7. veebr kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud
P, 14. veebr kl 11.00 Jumalateenistus
P, 14. veebr kl 12.00 Alari Allika maalide näituse avamine kirikus
K, 17. veebr kl 12.00 Piibli- ja laulutund Meeri seltsimajas
K, 17. veebr kl 18.00 Palvapäeva jumalateenistus. Armulaud
R, 19. veebr kl 12.00 Piiblitund Külaaseme külas
R, 19. veebr kl 19.30 Taizé-palvus kirikus
P, 21. veebr kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud
K, 24. veebr kl 12.00 Iseseisvuspäeva jumalateenistus
P, 28. veebr kl 11.00 Jumalateenistus
P, 7. märts kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud
P, 14. märts kl 11.00 Jumalateenistus
P, 14. märts kl 13.00 Kevadise leerikursuse algus kirikus. I avatund
N, 18. märts kl 18.00 Kevadise leerikursuse algus kirikus. II avatund

EELK Nõo Püha Laurentsiuse Kogudus
Tartu tn 2, 61601 Nõo Tartumaa, reg nr 80210421
A/a EE23 1010 1520 0609 1003 (saaja: EELK Nõo Kogudus)

ANNETUSED KIRIKU JA KÕRVALHOONE RESTAUREERIMISEKS:
A/a EE11 2200 2210 5844 2062
(saaja: EELK Nõo Püha Laurentsiuse Kogudus)

Juhatuse esimees Madis Kanarbik, tel 504 6570;
e-post madis.kanarbik@gmail.com
Koguduse õpetaja Mart Jaanson, tel 745 5195 (kantseleis),
749 3344 (kodus), 5661 1443; e-post mart.jaanson@eelk.ee
Koguduse veebilehekülj www.nookirik.ee

Õpetaja kõnetund kiriku käärkambris kolmapäeval ja reedel kl 9.30-11.30, neljapäeval kl 16.00-18.00